

[Justitsministeren.]

af almen Tillid. Da vi behandlede Sagen i Landstinget i Sommer, var der i Udvalget, som det ærede Medlem Hr. Busch-Jensen sikkert husker, enstemmig Tilslutning til at gøre Adgangen til Fradømmelse af de paagældende Rettigheder fakultativ, bortset fra de offentlige Rettigheder som Stemmeret o. s. v. Det ærede Medlem Hr. Busch-Jensen, som indtog det Standpunkt over for Landstingets Udvalg, at han sagde nej til ethvert nok saa fornuftigt Forslag, sagde ogsaa nej til dette, og som Følge deraf fik vi denne stive Regel, vi nu har, hvorefter man bestemte, at de, der blev dømt, skulde miste ikke blot offentlige Rettigheder, men ogsaa Retten til at drive Næring, til Understøttelse, til Pension for bestandig — under særlig formildende Omstændigheder dog for et vist, ved Dømmen bestemt Tidsrum, ikke under 5 Aar. Altsaa, det vil jeg gerne understrege: kun naar særlig formildende Omstændigheder forelaa, kunde Domstolene gaa væk fra Frakendelsen for bestandig, kun naar særlig formildende Omstændigheder forelaa, kunde Domstolene lade være med at jage disse Mennesker ud i Ørkenen, hvor der overhovedet ingen Mulighed var for dem for at ernære sig paa nogen som helst Maade. Og det drejer sig om en halv Snes Tusind Mennesker, saa for Samfundet har det jo ogsaa en vis Betydning, at disse Mennesker ikke ud i Fremtiden bliver berøvet deres Eksistensmuligheder. Kun naar særlig formildende Omstændigheder forelaa, kunde Domstolene gaa ned til 5 Aar, ellers fortabtes disse Rettigheder for bestandig.

Havde Domstolene fulgt dette Paabud, vilde det kun ganske undtagelsesvis være sket, at Frakendelsen havde været tidsbegrænset, nemlig kun, naar der altsaa forelaa særlig formildende Omstændigheder. Domstolene har indset, at det var helt umuligt at praktisere Loven paa denne Maade, og de har derfor fraveget denne Bestemmelse, som de har fraveget Lovens Hovedprincip: at kun de grove Forbrydere skulde straffes. Jeg vil ikke anerkende, at det er særlig heldigt, at Domstolene gør dette, men jeg vil paa den anden Side hævde, at Regelen var saa stiv og urimelig, at det er naturligt, at Domstolene har ønsket at mildne denne stive Regel ved en vis Fortolkning. Og der er ingen Tvivl om, at den offentlige Mening her i stor Udstrækning staar bag ved Domstolene. Det er nemlig et Faktum, som vi ikke kommer uden om, at den offentlige Mening i høj Grad har stillet sig uforstaaende over for dette, at

man, samtidig med at man idømmer en Mand Straf — ja, endogsaa hvis Domstolene lader Straffen bortfalde, som der ogsaa i den nugældende Lov er Hjemmel for —, skal fradømme den paagældende Rét til at drive Næring, Rét til Pension, Rét til overhovedet at eksistere, altsaa skal fratage ham enhver Mulighed for at ernære sig selv og sin Familie. Der er ingen Tvivl om, at denne Bestemmelse har Offentligheden reageret meget stærkt imod og har fundet den helt forkert. Selv om det drejer sig om en noget større Straf — 2, 3 eller 4 Aar —, forstaar store Døle af Offentligheden alligevel ikke Rigtigheden af, at Domstolene skal berøve ham disse Rettigheder, forstaar ikke dette, at han, naar han har udstaaet sin Straf, da ikke i hvert Fald efter nogle Aars Forløb skal kunne prøve paa at arbejde som en flittig og god Borger i Samfundet.

At dette er helt galt, har man da ogsaa — som det vist allerede er nævnt — indset i Norge, hvor man oprindeligt havde ganske den samme Bestemmelse, men hvor man hurtigt indsaa, at det var helt forkert. Allerede i August 1945 ændrede man derfor Bestemmelsen saaledes, at det nu helt overlades til Domstolenes frie Skøn, om almen Tillid skal fradømmes, hvorhos det er blevet fast Praksis alene at dømme til et *begrænset* Rettighedstab.

Jeg skal ikke nægte, at jeg har haft under alvorlig Overvejelse at foreslaa det samme, men har afstaaet derfra, fordi jeg mener, man skal passe paa ikke at vandre fra den ene Side af Vejen helt over i den anden Side af Vejen. Jeg vil imidlertid hævde, at som § 6 foreslaas nu i Lovforslaget, er det en betydelig Forbedring i Forhold til den nugældende § 6. Om Næringsret, Understøttelse o. s. v. skal bortfalde, afgøres efter Særlovgivningen, jfr. Lov Nr. 88 af 15. Marts 1939. Kun hvis Straffen er over 4 Aar, fortabes de øvrige Rettigheder for bestandig, er den under 4 Aar, fortabes de kun for 5 Aar. Det er en yderligere Forbedring af den nugældende § 6, at nye Rettigheder føjes til de Rettigheder, der skal fortabes, nemlig Retten til at være Ungdomsleder, til at være knyttet til et Dagblad eller periodisk Tidsskrift eller til at være økonomisk interesseret deri.

Endelig vil jeg gerne understrege, hvad jeg ogsaa understregede ved Fremsættelsen, at Retten i Tilfælde, hvor den bestemmer, at en Straf skal bortfalde, kan bestemme, enten at alle Rettigheder skal bortfalde, at kun Valgret og offentlige Rettigheder skal bortfalde, eller at slet ingen Rettigheder skal bortfalde. Det er altsaa muligt, at